

60 LAT
BYDGOSKIEGO
KLUBU
SENIORÓW
LOTNICTWA
(1961-2021)

Kazimierz Wojciech Chudziński

BYDGOSKI KLUB SENIORÓW LOTNICTWA (1961-2021)

Wyróżniony Honorową Odznaką
„Za zasługi dla m. Bydgoszczy”
Medalem Dowództwa Wojsk Lotniczych
„Zasłużony dla Lotnictwa”
Odznaką Honorową
„Za zasługi dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego”

Bydgoszcz, grudzień 2021 r.

Bydgoski Klub Seniorów Lotnictwa
ul. Biedaszkowo 28d
85-175 Bydgoszcz

<http://www.aeroklubbydgoski.pl>

Niniejsze opracowanie zostało oparte na kronikach KSL opracowanych przez Tadeusza Nowaka, uzupełnione o wydarzenia i osiągnięcia klubu w minionych latach.

Wykorzystane zostały w niej zdjęcia i dokumenty z archiwum BKSL oraz ze zbiorów autora.

Skład i łamanie: Kazimierz Wojciech Chudziński

Wydawca: Bydgoski Klub Seniorów Lotnictwa

© Copyright Kazimierz Wojciech Chudziński 2021

© **Copyright by Bydgoski Klub Seniorów Lotnictwa 2021**

WSTĘP

Drodzy członkowie i sympatycy Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa, ostatnie lata były bogate w jubileusze. W 2017 roku obchodziliśmy 80-lecie powstania Aeroklubu Bydgoskiego, a w 2018 roku 100-lecie Polskiego Lotnictwa. Dzisiaj świętujemy 60-lecie powstania Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa, który zrzesza byłych pilotów cywilnych, wojskowych, nawigatorów, mechaników i techników lotniczych, działaczy i sympatyków lotnictwa oraz żołnierzy zawodowych związanych z lotnictwem. Już za rok będziemy wspólnie obchodzić 85-lecie Aeroklubu Bydgoskiego. Niech dzisiejsze spotkanie będzie okazją do wspomnień. Pamiętajmy też o tych, którzy odeszli na „wieczną wartę do błękitnej eskadry”. Z okazji naszego jubileuszu 60-lecia BKSL oraz zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2022 składam wszystkim członkom i sympatykom naszego klubu najserdeczniejsze życzenia, zdrowia i pomyślności w życiu osobistym i rodzinnym.

Jan Wiśnicki
Prezes BKSL

Historia powstania Klubu Seniorów Lotnictwa sięga roku 1939, kiedy to w dniu 22 kwietnia na walnym zebraniu przekształcono Aeroklub RP z organizacji osób fizycznych na związek aeroklubów terenowych (było ich razem 16). Aby zachować możliwość członkostwa w nowej strukturze byłych jej aktywnych członków, powołano do życia **Klub Seniorów Lotnictwa ARP**. Wybuch II wojny światowej przerwał ledwo rozpoczętą działalność Klubu Seniorów Lotnictwa.

15 kwietnia 1956 roku z inicjatywy redakcji „Skrzydlatej Polski: rozpoczęła działalność **Lotnicza Komisja Historyczna Aeroklubu PRL**, która deklarowała kontynuację prac Klubu Seniorów Lotnictwa. W marcu 1957 roku powołano po 18 latach przerwy, działający przy Aeroklubie **Klub Seniorów Lotnictwa**. Na tym zakończyła się jednoroczna działalność Lotniczej Komisji Historycznej.

Członkowie Komisji Restytucyjnej uczestniczących w Walnym Zebraniu APRL w grudniu 1956 r. Od l.: Andrzej Ablamowicz, Ryszard Witkowski, Michał Goszczyński, Jerzy Adamek, Włodzimierz Humen, Jerzyn. Konieczny, gen. J. Frey-Bielecki i Tadeusz Rejniak. Arch. R. Witkowski.

13 marca 1961 roku powołany został Komitet Organizacyjny Klubu Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Bydgoskim. Na jego czele stanął Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej, a zarazem Prezes Aeroklubu Bydgoskiego - Czesław Filipiak. W skład komitetu weszli:

- Kierownik Aeroklubu Bydgoskiego, Kazimierz Mindak
- Z-ca kierownika AB ds. propagandy, Władysław Kitrys
- Pilot Eugeniusz Duba - Dubiński
- Pilot Tomasz Adamczewski.

27 maja 1961 roku o godz. 17-tej w siedzibie Aeroklubu Bydgoskiego przy ul. Pomorskiej 1a odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne, na którym to wybrano pierwszy Zarząd oraz Prezesa Klubu Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Bydgoskim w składzie:

Prezes: płk rez. pil. Jan Kieżun

V-ce Prezes: Maksymilian Kowalczewski

Sekretarz: Tomasz Adamczewski

Z-ca sekretarza: Henryk Pawlicki

Skarbnik: Alojzy Domżański

Z-ca skarbnika: Eugeniusz Duba – Dubiński

Główne działania klubu to:

- Pielęgnowanie i popularyzacja historii i tradycji polskiego lotnictwa.
- Działalność propagująca lotnictwa wśród społeczeństwa, a w szczególności wśród młodzieży.
- Pomoc przy organizacji imprez sportowo-lotniczych organizowanych przez Aeroklub, odnajdywanie lotniczych miejsc pamięci.
- Opieka nad nimi oraz odsłanianie nowych miejsc pamięci, gromadzenie materiałów wspomnieniowych weteranów lotnictwa i dokumentowanie ich. Utrzymywanie stałych więzi koleżeńskich wśród członków klubu, a także współpraca z innymi klubami seniorów lotnictwa w kraju polegająca na organizowaniu wspólnych zjazdów weteranów lotnictwa.

*Pierwszy Prezes BKSŁ
płk pil. Jan Kieżun.*

Od samego początku pierwszym kronikarzem Klubu Seniorów Lotnictwa był senior lotnictwa, Antoni Szarek (bombardier w dywizjonie 300 podczas II wojny światowej (nr słu. RAF 703163). Z dużą determinacją gromadził i opisywał wydarzenia związane z BKSŁ. Po jego śmierci prowadzenie kroniki przejął senior lotnictwa Tadeusz Nowak, modelarz, pilot szybowcowy i rzeczoznawca Oddziału KCSP w Bydgoszczy. Kilkanaście tomów kronik KSL przekazał 19 września 2007 roku do Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy (dawniej Muzeum POW). Po jego śmierci dokumentacją historyczną zajął się pil. Kazimierz Wojciech Chudziński, którą prowadzi do chwili obecnej. Członkowie Klubu Seniorów Lotnictwa organizowali i uczestniczyli w wielu spotkaniach historycznych poświęconych lotnictwu.

*Antoni Szarek
(1914-1990)*

*Członkowie KSL w 1968 roku. Siedzący od lewej: pil. Antoni Szarek
i płk pil. Jan Kieżun.*

- **21 września 1968 roku** z inicjatywy Klubu Seniorów Lotnictwa w ramach obchodów 50-lecia powstania Polskiego Lotnictwa zorganizowano spotkanie (sympozjum weteranów podniebnych szlaków). Wraz z żonami przybyli nestorzy z całej Polski. Na sympozjum tym zaprezentowano materiały o dziejach Szkoły Pilotów i Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich Bydgoszczy – Świecia – Krosna, Szkoły Pilotów Wyższego Pilotażu, Strzelania i Bombardowania w Grudziądzu, Dywizjonie Morskim w Pucku, Warsztatów Lotniczych w Bydgoszczy, Lotnictwa Sportowego na ziemiach Pomorza oraz działalność Konspiracyjnej Szkoły Małoletnich Lotnictwa (KSML) w okresie okupacji.

- **W dniach 20-21 sierpnia 1976 roku** odbył się I Zjazd SPLdM, który zgromadził 98 absolwentów z Polski, 5 z Wielkiej Brytanii i 1 z Francji. Kolejne zjazdy w latach 1976-1995 organizowane były wspólnie z Klubem Seniorów Lotnictwa w Krośnie n/Wisłokiem.

I Zjazd SPLdM w dniach 20-21.08.1976 roku w Bydgoszczy.

Uczestnicy I Zjazdu.

Uczestnicy I Zjazdu.

- II Zjazd ASPLdM odbył się 20.08.1978 roku w Krakowie. Nasz klub reprezentowali: Franciszek Gołata, Lech Szurka, Alfons Rutecki, Eugeniusz Kuich i Henryk Boliński, którzy złożyli wieńce w miejscach pamięci.

Delegacja BKSŁ składa wieńce w Krakowie, 20 sierpnia 1978 roku.

- W dniach 23-24 sierpnia 1980 roku odbył się III Zjazd Absolwentów SPLdM w Bydgoszczy w „Domu Studenta” Wyższej Szkoły Pedagogicznej przy ul. Ogieńskiego 16.

- W sierpniu 1980 roku staraniem KSL odbyło się na Osiedlu Błonie odsłonięcie pomnika Lotników Ziemi Bydgoskiej. Pod tym pomnikiem rok rocznie odbywają się uroczystości związane ze Świętem Lotnictwa Polskiego.

- 18 października 1981 roku nastąpiło odsłonięcie Tablicy Pamiątkowej w Kościele Garnizonowym w Bydgoszczy w „Hołdzie” poległym lotnikom – Absolwentów Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich na wszystkich frontach II-ej Wojny Światowej.

- W dniach 23-26 czerwca 1983 roku odbył się w Krakowie IV Zjazd ASPLdM, w którym wzięła również udział delegacja BKSL.

- W dniach 27-29 sierpnia 1985 roku odbył się V Zjazd ASPLdM w Krośnie n/Wisłokiem. Nasz klub reprezentowali: Franciszek Gołata, Alfons Rutecki oraz Roman Rosołowski, którzy złożyli wiązanek kwiatów pod pomnikiem poległych pilotów w latach 1939-1945.

- W latach 80-tych, za sprawą Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa i z inicjatywy ostatniego Komendanta Szkoły Szybowcowej w Fordonie, Franciszka Gołaty - w obrębie Czarnej Góry, z której startowały szybowce do lotu - Dzielnica otrzymała nazwę „Osiedle Szybowników”.

Obelisk w Krośnie n/Wisłokiem ku czci poległych lotników, ASPLdM.

- W dniach 16-17 września 1987 roku odbył się w Warszawie VI Zjazd ASPLdM. Nasz klub reprezentowali: Alfons Rutecki, Bernard Boruta, Zygmunt Delatowski, Franciszek Gołata, Benedykt Jankowski, Roman Rosołowski i Jerzy Ojchrzanowski.

Uczestnicy VI Zjazdu ASPLdM w Warszawie w 1987 roku.

- W dniu 9 września 1989 roku odbył się VII Zjazd ASPLdM w Krakowie połączony z uroczystościami odsłonięcia pomnika Lotników Polskich poległych w latach 1939-45 na wszystkich frontach świata. Powstał on po patronatem Krakowskiego Klubu Seniorów Lotnictwa. Uroczystości odbyły się 1 września 1989 roku o godz. 13:00 przy ul. Planu 6-letniego w Krakowie w dzielnicy Rakowice-Czyżyny.

Uczestnicy VII Zjazdu ASPLdM w 1989 roku w Krakowie.

Z BKSL wzięli udział: Henryk Boliński, Bernard Boruta, Franciszek Gołata, Andrzej Kowalski, Kazimierz Kujawa, Jan Lech, Tadeusz Nowak, Alfons Rutecki i Roman Rosołowski.

Pptk pil. obs. Adam Juliusz Zalewski, pierwszy Komendant Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich.

- **25 sierpnia 1990** roku odbył się VIII Zjazd SPLdM. Na wniosek KSL Aeroklub Bydgoski otrzymał imię ppłk pil. obs. Adama Juliusza Zalewskiego, pierwszego Komendanta Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich.

Pamiątkowe zdjęcie z uroczystości nadania Aeroklubowi Bydgoskiemu imienia ppłk pil. obs. Adama Juliusza Zaleskiego 26 sierpnia 1990 roku.

- **25 grudnia 1990 roku** dzięki staraniom Zenona Chwaliszkeskiego i Sylwestra Ulińskiego powstał symboliczny grób ppłk pil. obs. Adama J. Zaleskiego pierwszego Komendanta SPLdM, który zginął bohatersko w obozie w Charkowie. Symboliczny grób znajduje się na terenie kościoła.

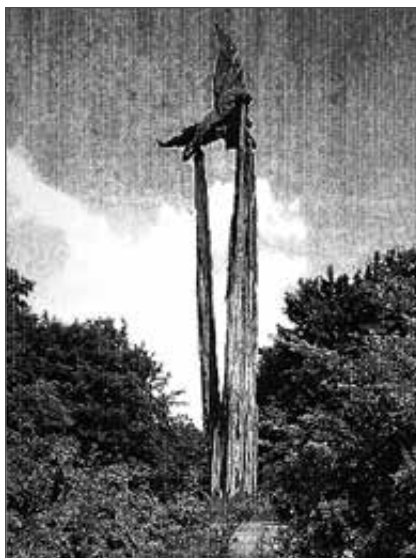

Symboliczny grób.

- **W dniach 24-25 sierpnia 1991 roku** odbył się w Warszawie IX Zjazd ASPLdM.

*Uczestnicy IX Zjazdu
w Warszawie w 1991 roku.*

Pomnik Lotników w Krakowie.

Z naszego klubu w zjeździe udział wzięli: Henryk Boliński, Franciszek Gołata, Roman Rosołowski, Zenon Chwaliszewski, Andrzej Kowalski, Bernard Boruta, Tadeusz Mroziński i Halina Ganasińska.

- **4 września 1992 roku** na cmentarzu parafialnym w Chełmży koło Torunia kolega senior Władysław Kitrys odnalazł grób Zofii Wasilewskiej -Świdowej, „Matki Chrzestnej Sztandaru Lotników Polskich walczących na Zachodzie”. Opiekę nad grobem przekazano Klubowi Seniorów Lotnictwa w Toruniu.

Na cmentarzu w Chełmży stoją od lewej: Tadeusz Nowak BKSL, Janusz Kalinowski – Przew. Rady Miasta Chełmży, gen. bryg. Jerzy Fryczyński, Jan Czerwiński – Burmistrz Miasta Chełmży, płk Marek Karczewski ks. kapelan, proboszcz kościoła garnizonowego w Toruniu.

- **13 sierpnia 1993 roku** nastąpiło odsłonięcie 15 dni przed uroczystym X Zjazdem Absolwentów Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich pamiątkowej tablicy. Tablicę umieszczono w Kaplicy Męczenników p.w. Świętych Polskich Braci Męczenników w dzielnicy Bydgoszcz-Wyżyny. Pamiątkowa tablica powstała dzięki staraniom dwóch członków BKSL: Zenona Chwaliszewskiego i Sylwestra Ulińskiego, którzy sfinansowali jej wykonanie.

Statuetka w Kaplicy Męczeństwa w Kościele Garnizonowym przy ul. Bernardyńskiej 2 w Bydgoszczy.

X Zjazd Weteranów Lotnictwa sierpień 1993 roku.- Staraniem BKSL nadano Szkole Podstawowej nr 65 w Fordonie imię polskiego pioniera lotnictwa Czesława Tańskiego. Jedna z ulic w Fordonie otrzymała imię Bolesława Orlińskiego.

- **15 sierpnia 1993 roku** staraniem kol. Zenona Chwaliszewskiego i Sylwestra Ulińskiego w „Kaplicy Męczeństwa” w Kościele „Świętych Barci Męczenników” na Wyżynach w Bydgoszczy została wmurowana granitowa tablica upamiętniająca śmierć Komendanta Szkoły (SPLdM) ppłk pil. obs. Adama J. Zaleskiego.

- **W dniach 28-29 sierpnia 1993 roku** odbył się w Bydgoszczy X-ty Jubileuszowy Zjazd Absolwentów Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich. 29 sierpnia odsłonięto pamiątkową tablicę „Ku czci” Komendanta SPLdM na frontowym murze Muzeum Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy.

Uroczystości odsłonięcia tablicy w Muzeum POW w 1993 roku.

- W dniach 4-5 sierpnia 1994 roku odbył się XI Zjazd ASPLdM w Krakowie.

Uroczystości XI Zjazdu pod pomnikiem lotników w Krakowie w 1994 roku.

- **26 sierpnia 1994 roku** podczas „Apelu Pamięci” wmurowano „Suplement” do aktu erekcyjnego „Pomnika poległym Lotnikom Ziemi Bydgoskiej” na Bydgoskich Błoniach, Skwer 16 Pułku Ułanów.

Suplement do aktu erekcyjnego.

- **11 listopada 2004 roku** staraniem BKS odsłonięto pamiątkową tablicę w kościele garnizonowym najbardziej znanego polskiego lotnika, Bolesława Orlińskiego, który był absolwentem Szkoły Lotników w Bydgoszczy w 1921 roku.

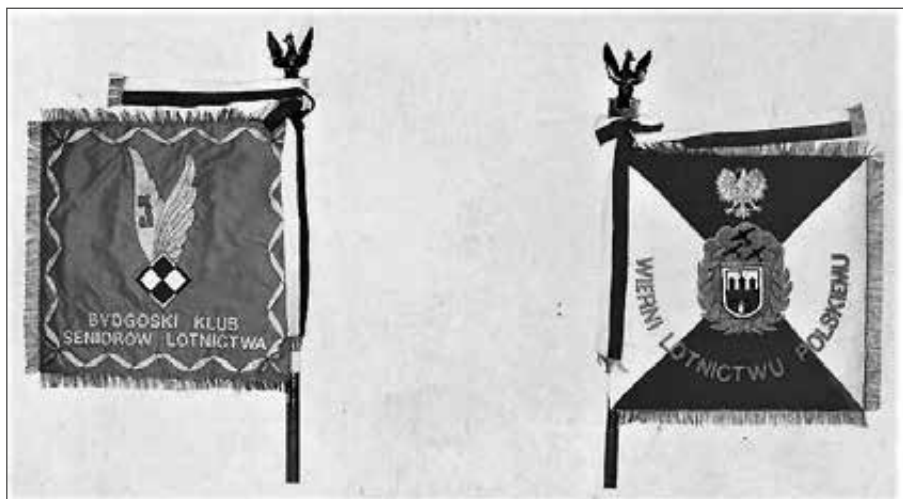

- **Czerwiec 1995 roku.** Z inicjatywy Seniorów Lotnictwa nadano 2 Bazie Lotniczej nazwę „Bydgoszcz”.

- **W dniach 25-27 sierpnia 1995 roku** odbył się w Bydgoszczy XII Światowy Zjazd ASPLdM. Uroczystości zbiegły się z obchodami jubileuszu 650-lecia nadania naszemu miastu-Bydgoszczy praw miejskich oraz Święta Lotnictwa.

- **23 listopada 1995 roku** z inicjatywy 12-go Światowego Zjazdu SPLdM i SL przekazano Kronikę wykonaną przez Tadeusza Nowaka BKSL dowódcy 12 Pułku Radiowo - Kablowego do „Izby tradycji” w Świeciu nad Wisłą wraz z portretem Komendanta Szkoły SPLdM. Kronika dotyczyła Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich Bydgoszczy-Świecia-Krosna.

- **23 sierpnia 1996 roku.** Na Bydgoskich Błoniach, przy „Pomniku Poległych Lotników” – weteranom Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa przekazano ufundowanego przez społeczność bydgoską „SZTANDARU” symbolu „Wierności Polskiemu Lotnictwu” – oręża i chwały. Sztandar powstał z inicjatywy Zygmunta Mendlikowskiego i Wiktora Sadowskiego – członków Klubowych. Autorem projektu był Tadeusz Nowak, kronikarz BKSL.

- **23 sierpnia 1996 roku** odbyło się uroczyste poświęcenie Sztandaru Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa. Poświęcenia dokonał Dziekan Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Kraju, ks. mjr pil. Zdzisław Krajca.

Akt poświęcenia sztandaru BKSL.

- **2 grudnia 2000 roku** za sprawą Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa, Szkole Podstawowej nr 65 w dzielnicy Nowy-Fordon, nadano imię pioniera polskiego lotnictwa **Czesława Tańskiego**. Również w tej dzielnicy jedna z ulic otrzymała nazwę słynnego pilota **Bolesława Orlńskiego**.

- **13 grudnia 2000 roku.** Wydano „**Medal upamiętniający**” stulecie urodzin ppłk pil. obs. Adama Juliusza Zaleskiego – pierwszego Komendanta SPLdM. Medal otrzymali wyróżniający się członkowie Klubu i nieliczni goście – sympatycy lotnictwa zaangażowani w sprawy lotnictwa. Medal powstał z inicjatywy Zenona Chwaliszewskiego, a autorem projektu był Tadeusz Nowak.

Tablica pamiątkowa poświęcona kom. SPLdM ppłk obs. Adama J. Zaleskiego, wykładowcom i absolwentom. Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy.

- **Czerwiec 2001 roku.** Odbyły się uroczyste obchody 40-lecia powstania Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa (1961-2001). Wszyscy uczestnicy obchodów otrzymali pamiątkowe „Dyplomy Jubileuszowe”.

- **3 sierpnia 2001 roku** w dzielnicy Nowy - Fordon dokonano wmurowania aktu erekcyjnego pod „Pomnik” upamiętniający Lotnisko Fordon.

Wmurowanie aktu erekcyjnego. Od lewej stoją: Zdzisław Krakowiak, dyr. Wydziału Kultury i Sztuki miasta Bydgoszczy mgr Ireneusz Frelichowski, Prezes KSL AB i płk pil. Zbigniew Dziedzic.

- **5 czerwca 2002 roku** z inicjatywy Franciszka Gołata – byłego Komendanta Fordońskiej Szkoły Szybowcowej i za sprawą Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w dzielnicy Nowy-Fordon, przy ulicy Daszyńskiego u stóp „Czarnej Góry” został wzniesiony i odsłonięty pomnik upamiętniający dawną Szkołę Szybowcową i jej lotnisko. Autorem projektu był Tadeusz Nowak.

W skład komitetu budowy pomnika weszli: przewodniczący – Zdzisław Krakowiak, skarbnik – Zenon Chwaliszewski, członkowie – Franciszek Gołata, Jan Kwiaton, Tadeusz Nowak i Remigiusz Gadacz

Uroczystości odsłonięcia pomnika. Przemawia Dowódca II Korpusu Obrony Powietrznej gen. bryg. pil. Janusz Konieczny.

Pomnik w całej okazałości.

- W dniach 14-16 czerwca 2002 roku odbył się XIII Zjazd ASPLdM w Krośnie n/Wisłokiem. Bydgoski Klub Seniorów Lotnictwa reprezentowali: Zenon Chwaliszewski i Henryk Boliński.

Delegacja złożyła wiązkę kwiatów pod pamiątkową tablicą wmurowaną w kościele w 1985 roku „Ku czci poległych absolwentów SPLdM”.

Na zakończenie zjazdu Henryk Boliński i Zenon Chwaliszewski zostali wyróżnieni Legitymacją Honorowego Członkowska Krakowskiego Klubu Seniorów Lotnictwa.

*Zenon Chwaliszewski
i Henryk Boliński*

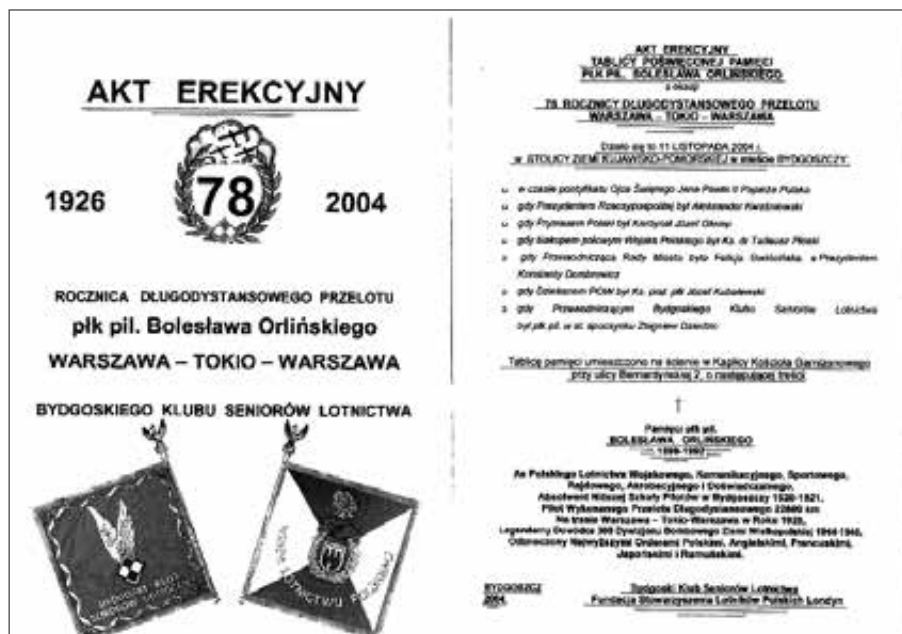

Składanie wieńca przed Obeliskiem Pamięci Poległych absolwentów SPLdM na Lotnisku w Krośnie, 16 czerwca 2002 roku. Stoją od lewej: Henryk Boliński, Henryk Polcewicz, Ryszard Nowak z KKSŁ i Józef Zubrzyski.

Spotkanie w Sali Tradycji Krośnieńskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Krośnie 16 czerwca 2002 roku.

- 11 listopada 2004 roku odbyły się uroczystości odsłonięcia i poświęcenia pamiątkowej tablicy w 78 rocznicę długodystansowego przelotu płk pil. Bolesława Orlńskiego na trasie Warszawa – Tokio – Warszawa.

*Pamiątkowe zdjęcie nowo wybranego Zarządu BKSL, luty 2005 roku.
Od lewej: Jerzy Styczyński, Franciszek Nowicki, Jan Wiśniowski, Czesław Robak,
Ignacy Rzepkowski, Józef Anioła, Kazimierz W. Chudziński, Jan Wiśnicki,
Władysław Biernat, Jerzy Grzegorek.*

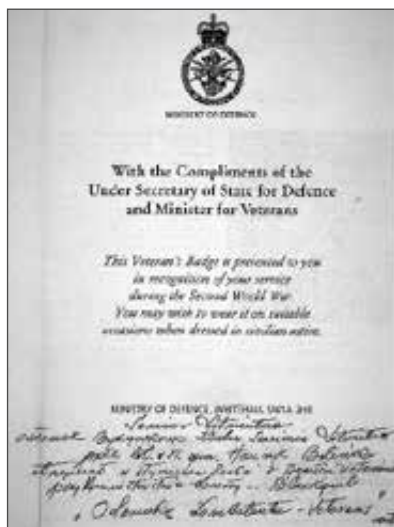

*Zebranie KSL 2006 roku, od lewej: Tadeusz Arcimowicz, ppłk pil. Edward Duda,
prezes BKSL płk pil. Zbigniew Dziedzic i poseł PSL Eugeniusz Kłopotek.*

- **Płk pil. Henryk Boliński** otrzymał brytyjskie odznaczenie dla weterana. Był jednym z dwóch pierwszych absolwentów SPLdM w Bydgoszczy. W czasie II Wojny Światowej służył w 303 i 305 dywizjonie w Anglii (nr sł. RAF 781612).

Płk pil. Henryk Boliński (1914-2006)

Odznaka weterana.

- **17 maja 2006 roku** o godz. 17: 00 rozpoczęły się uroczystości obchodów 45-lecia KSL w Klubie Garnizonowym „Lotnik” w Bydgoszczy, które otworzył Prezes KSL płk pil. Józef Anioła.

Wśród zaproszonych gości byli min;

- Przewodnicząca Sejmiku Kujawsko-Pomorskiego:
Lucyna Andrysiak i Ryszard Zawiszewski
- Wojewoda Kujawsko-Pomorski: Józef Ramlau
- Dowódca II Korpusu Obrony Powietrznej: gen. bryg. pil. Tadeusz Kuziora
- Dyrektor Biura Zarządu LOK: mjr Jacek Trajhel
- Kierownik Klubu „Lotnik”: mjr Andrzej Walkowiak

- Pomorski KSL w Toruniu: pil. Jan Drzewuski i pil. Stanisław Pakalski
- Kujawski KSL w Inowrocławiu: Prezes Józef Bromka z osobą towarzyszącą.

Poczet Sztandarowy BKSL: Joachim Białkowski, Franciszek Nowicki i Wiktor Sadowski.

*Przemawia Prezes BKSL
ppłk pil. Józef Aniola.*

*Kronikarz KSL
Kazimierz Wojciech Chudziński.*

Pptk pil. Józef Anioła-Prezes Bydg. KSL, pil. Stanisław Pakalski-senior Pom. KSL Toruniu, Wiktor Sadowski-sekretarz Bydg. KSL, pil. Jan Drzewuski-senior Pom. KSL Toruń, Zenon Chwaliszewski -Przew. Komisji Historii KSL.

Prezydium w składzie: KSL-Inowrocław-Józef Bromka, Sejmik KP Ryszard Zawiszewski, Prezes BKSL-ppłk pil. Józef Anioła, Przew. Sejmiku Lucyna Andrysiak(1955-2017), II KOP gen. bryg. pil. Tadeusz Kuziora, Wojewoda KP Józef Ramlau, Dyr. Biura ZW LOK Jacek Trajhel, KSL Toruń pil. Jan Drzewuski.

Medal 45-lecia KSL.

Senior Lotnictwa Franciszek Nowicki otrzymał Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.

Weterani Bydgoskiego KSL, Alfred Bzyl i Jan Lech otrzymali Złote Krzyże Zasługi.

Stoją od lewej: Zbigniew Bigoński, Czesław Robak, Jan Wiśnicki, Stanisław Skonieczny, Jan Wiśniowski, Edmund Tomczyk.

Instr. pil. Czesław Robak, płk mgr Stanisław Mandziuk i Bernard Brzeziński.

*Przewodnicząca Sejmiku KP Lucyna Andrysiak (1955-2017)
uhonorowała BKSL Odznaką Honorową
„Za zasługi dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego”.*

*Stoją od lewej: Najda Roman,, Szajczyk Stanisław, Dams Zygryd,
Brzeziński Bernard, Arcimowicz Tadeusz.*

- Odznakę „**Za zasługi dla Aeroklubu Polskiego**” otrzymali:

Złotą: Tadeusz Arcimowicz, Joachim Białkowski, Bernard Brzeziński, Zygryd Dams, Roman Najda, Stanisław Szajczyk.

Srebrną: Władysław Bernat, Zenon Saganowski.

Brązową: Adam Manowski.

-Jubileuszowy „**Dyplom Uznania Aeroklubu Polskiego**” otrzymali: Tadeusz Nowak, Zdzisław Krakowiak, Jan Wiśniowski, Zbigniew Bigoński, Wiktor Sadowski, Edmund Tomczyk, Józef Anioła, Zenon Chwaliszewski, Klemens Kohls, Julian Grzegorzczak, Stanisław Skonieczny, Jerzy Żołnowski.

- **25 maja 2006 roku** grupa członków KSL z v-ce Prezesem BKSL Zdzisławem Krakowiakiem na czele i sympatyków lotnictwa z VCG (Vintage Glider Club) z jej szefem Tomaszem Szelągowskim przeprowadziła konserwację i odnowę odznaki szybowcowej w Fordonie.

Zdzisław Krakowiak i Tomasz Szelągowski.

- **21 czerwca 2006 roku** seniorzy spotkali się ponownie na lotnisku przy grillu. Jest to istotny element, który pozwala na głębszą integrację i wymianę wzajemnych wspomnień.

Prezes BKSL ppłk pil. Józef Anioła wręcza Janowi Piekarzowi dyplomy „Skrzydlatego Wieku” i Jubileuszowy 75-lecia.

Prezes BKSŁ pptk pil. Józef Anioła wręcza Mieczysławowi Zielińskiemu Brązowy Medal „Za Zasługi dla Ligi Obrony Kraju”.

-20 września 2006 roku grupa Seniorów BKSŁ zwiedziła Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 2 w Bydgoszczy.

Uczestnicy wycieczki do WZL Nr 2.

- **Grudzień 2006 roku.** Delegacja BKSL na zaproszenie Kujawskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Inowrocławiu wzięła udział w spotkaniu „opłatkowym”.

Spotkanie opłatkowe, Inowrocław 2006 r.

- **19 czerwca 2007 roku** Zarząd KSL przekazał do Pomorskiego Muzeum Wojskowego w Bydgoszczy 28 kronik z działalności Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa.

Spotkanie na lotnisku AB przy grillu 16 maja 2007 roku.

Letnie spotkania przy grillu. Wiktor Sadowski, Kazimierz Chudziński i Kazimierz Lenartowicz.

Zebranie KSL w 2007 roku. Od lewej: Bernard Brzeziński, Jan Wiśnicki, Józef Anioła, Adam Baranowski, Jan Wiśniowski i Wiktor Sadowski.

*Przed pomnikiem „Ku czci poległych lotników”. Sierpień 2007 r.
Stoją od lewej: Wiktor Sadowski, Joachim Białkowski, Zenon Chwaliszewski,
Tadeusz Nowak, NN, Zdzisław Krakowiak, Jan Wiśnicki.*

- Grudzień 2007 roku, jak zwykle wszyscy spotkali się na uroczystej kolacji „opłatkowej”.

*Prezes BKSŁ ppłk pil. Józef Anioła wita wszystkich zebranych
na uroczystej kolacji „opłatkowej”.*

*Bernard Brzeziński, Zbigniew Bigoński, Kazimierz Wojciech Chudziński
i Jan Wiśniowski.*

Jan Wiśniowski i Jan Wiśnicki.

- **Lipiec 2009 roku**, przeprowadza BKSŁ z lokalu w Klubie „Lotnik” do siedziby Aeroklubu Bydgoskiego.

Posiedzenie Zarządu BKSŁ w nowej siedzibie AB w 2009 roku. Siedzą od lewej: Jan Wiśniowski, Wiktor Sadowski, Ignacy Rzepkowski, Jan Wiśnicki, Jerzy Grzegorek.

- **12 sierpnia 2010 roku** Klub Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Bydgoskim otrzymał informację o pośmiertnym mianowaniu podpułkownika Adama Zaleskiego na stopień pułkownika.

- **Sierpień 2011 roku** obchodziliśmy 50-lecie Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa. Uroczystości odbyły się w świetlicy Aeroklubu Bydgoskiego na lotnisku. W spotkaniu wzięli udział zaproszeni goście z KSL z Poznania, Inowrocławia i Torunia. Wszyscy otrzymali okolicznościowe medale.

Medal

*Prezes BKSL instr. pil. Jan Wiśnicki wręcza pamiątkowy medal
Pani Prezes Barbarze Grześkowiak-Bocian z KSL z Poznaniu.*

*Jan Szopiński v-ce Prezydent m. Bydgoszczy wręcza „Szkłane spichrze”
Prezesowi Janowi Wiśnickiemu z okazji 50-lecia BKSL.*

- **Kwiecień 2017 roku.** BKSL wydało długo oczekiwaną książkę „Szkoła Szybowcowa w Fordonie 1933-1963”, którego autorem jest nasz kolega klubowy Kazimierz Wojciech Chudziński.

- **Luty 2020 roku.** Problemy w kraju spowodowane epidemią COVID-19 wpłynęły również na ograniczenie spotkań naszego Klubu. W minionym roku nie odbywały się zebrania i posiedzenia Zarządu, jak również letnie spotkania przy grillu i „opłatkowe”.

- **Kwiecień 2020 roku.** Kolejna książką, która powstała z dużym udziale KSL, to monografia: „Aeroklub Bydgoski 1937-2017”, której autorem jest również nasz kolega klubowy Kazimierz Wojciech Chudziński.

- **18 grudzień 2021 roku.** Po długie przerwie wreszcie można było się spotkać. W tym roku minęła 60-ta rocznica powstania Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa. Wszyscy spotkali się na uroczystej kolacji „opłatkowej” połączonej z obchodami naszego jubileuszu w restauracji Hotelu „Ikar” w Bydgoszczy. Z tej okazji członkowie otrzymali pamiątkowe medale i monografię poświęconą historii BKSL.

Prezysi Klubu Seniorów Lotnictwa w Bydgoszczy.

1. Ppłk pil. Kieżun Jan	1961-1967
2. Kuich Edmund	1967-1970
3. Wandzel Andrzej	1970-1974
4. Instr. pil. Buczek Zbigniew	1974-1979
5. Instr. pil. Kazimierz Mindak	1979-1983
6. Pil. Sitek Edmund	1983-1989
7. Płk pil. Duda Edward	1990-2000
8. Płk pil. Dziedzic Zbigniew	2000-2005
9. Ppłk pil. Anioła Józef	2005-2009
10. Instr. pil. Wiśnicki Jan	2009-

OBECNY ZARZĄD
Bydgoskiego Klubu Seniorów Lotnictwa

Prezes: Jan Wiśnicki

Sekretarz: Kazimiera Cuskie

Skarbnik: Jerzy Styczyński

*Członek Zarządu:
Stanisław Kosowski*

Z żałobnej karty BKSL.
Członkowie, którzy odeszli do „Niebieskiej Eskadry na wieczną wartę”.

*Kieżun Jan
(1890-1970).*

*Duba-Dubiński
Eugeniusz (1921-1971).*

*Buczek Zbigniew
(1925-1988).*

*Wenzel Andrzej
(1901-1988).*

*Szarek Antoni
(1914-1990).*

*Jankowski Benedykt
(1916-1991).*

*Delatowski Zygmunt
(1918-1993).*

*Kempński Kornel
(1927-1995).*

*Mindak Kazimierz
(1914-1995).*

*Duda Edward
(1933-2000).*

*Gołata Franciszek
(1919-2004).*

*Kitrys Władysław
(1928-2005).*

*Mężydło Władysław
(1930-2005).*

*Boliński Henryk
(1914-2006).*

*IDziedzic Zbigniew
(1920-2006).*

*Arcimowicz Tadeusz
(1928-2007).*

Grzegorzczuk Julian
(1928-2007).

Dams Zygfryd
(1938-2008).

Lech Jan
(1919-2008).

Malinowski Henryk
(1924-2008).

Woźniak Jan
(1909-2009).

Torz Marian
(1929-2010).

Brzeziński Bernard
(1944-2010).

Piekarczyk Jan
(1931-2011).

Tomczak Edmund
(1933-2011).

Uliński Sylwester
(1923-2011).

Wiśniowski Jan
(1926-2011).

Strumpf Janusz
(1930-2012).

Bigoński Zbigniew
(1926-2013).

Grzegorek Jerzy
(1937-2013).

Rosołowski Roman
(1919-2013).

Kukliński Franciszek
(1924-2014).

*Nowak Tadeusz
(1927-2015).*

*Kaczmarek Mieczysław
(1926-2015).*

*Saganowski Zenon
(1938-2015).*

*Kohls Klemens
(1929-2016).*

*Chwaliszewski Zenon
(1936-2016).*

*Wiktor Sadowski
(1932-2016).*

*Najda Roman
(1938-2017).*

*Bernat Władysław
(1934-2018).*

*Żołnowski Jerzy
(1941-2018).*

*Aniola Józef
(1928-2019).*

*Skonieczny Stanisław
(1937-2020).*

*Porażka Włodzimierz
(1942-2021).*

*Szajczyk Stanisław
(1934-2021).*

*Robak Czesław
(1932-2021).*

